II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 28 oktober 1970

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/128 — 1968 — Julien/Van Katwijk)

(Slechts de teksten in de Franse en de Nederlandse taal zijn authentiek)

(70/487/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op artikel 3,

Gezien de conform artikel 5, lid 1, van Verordening nr. 17 verrichte aanmelding van de overeenkomst die op 15 februari 1952 is gesloten tussen de ondernemingen „Van Katwijk's Industrieën N.V." te Aalten (Nederland) en „S.A. Tuberies Louis Julien" te Verviers (België), die respectievelijk plaatsvond :

— op 23 oktober 1962 door de N.V. Van Katwijk, die meende dat de overeenkomst viel onder het verbod van artikel 85, lid 1, en niet in aanmerking kwam voor vrijstelling krachtens artikel 85, lid 3,

— op 26 januari 1963 met een verzoek om toepassing van artikel 85, lid 3, door de S. A. Julien, die van haar aanmelding de buiten toepassing gebleven artikelen 5, 8 en 9 van de overeenkomst uitsloot,

Gehoord de betrokken ondernemingen conform artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 en conform Verordening nr. 99/63/EEG (2),

Gezien het op 22 september 1970 door het Adviescomité mededingingsregelingen en economische machtposities overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17 uitgebrachte advies,

I

Overwegende dat deze twee ondernemingen als gevolg van een procedure voor de nationale rechter betreffende de toepassing van een vroegere overeenkomst tussen hen, waarbij de S.A. Julien aan Van Katwijk de nodige know-how mededeelde voor de vervaardiging van de papieren hulzen voor de textielindustrie en de P.T.T., die door beide partijen werden gefabriceerd, hun overeenkomst van 15 februari 1952 hebben gesloten ;

1. Overwegende dat de voornaamste bepalingen daarvan de volgende zijn :

— partijen verklaren al hun vroegere overeenkomsten te ontbinden en beëindigen de desbetreffende voor de rechter aangespannen procedure ;

— de S. A. Julien verbindt zich, aan Nederlandse verbruikers in Nederland, noch direct noch indirect, meer te leveren dan een bepaald kwantum papieren hulzen dat ieder halfjaar 20 % van de Nederlandse aankopen van deze hulzen voor binnenlands gebruik bedraagt. Dit maximumpercentage van 20 % wordt berekend over het kwantum van de aankopen op deze markt over het telkens daaraan voorafgaande halfjaar ;

— de N.V. Van Katwijk verbindt zich, volledig de verkoop van hulzen in België, zelfs indirect, te staken ; zij verbindt zich bovendien de S.A. Julien voor één keer een globaal bedrag te betalen dat

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

berekend is over haar omzet van het boekjaar 1952 ;

Overwegende dat de betrokken overeenkomst geen opzeggingsclausule bevat en voor onbepaalde tijd is gesloten ;

Overwegende dat ook de volgende clausules, al zijn zij door een van de partijen buiten beschouwing gelaten, deel uitmaken van de overeenkomst :

— ieder van partijen belooft te trachten van de andere fabrikanten in zijn land gedaan te krijgen dat zij zich aanpassen aan de genoemde verdeling van afzetgebieden waarbij voor de Belgische hulzenfabrikanten de Belgische markt en voor de Nederlandse hulzenfabrikanten de Nederlandse markt wordt gereserveerd (artikel 5) ;

— ieder van partijen belooft te zullen dulden dat de wederpartij ter plaatse de uitvoering van de verbintenissen controleert (artikelen 8 en 9) ;

dat deze clausules nooit zijn toegepast en ook geïsoleerd niet toegepast kunnen worden ;

2. Overwegende dat Van Katwijk N.V. op 30 december 1957 de S. A. Julien mededeling heeft gedaan van haar voornemen, zich aan te passen aan het E.E.G.-Verdrag en hun overeenkomst eenzijdig heeft opgezegd en dat zij in dit voornemen door de rechter is verhinderd ; dat een in laatste ressort gewezen vonnis van het gerechtshof Arnhem op 28 juni 1961 de verplichting van beide partijen om zich aan de overeenkomst te houden in afwachting van een beschikking van de Commissie bevestigde en aan Van Katwijk N.V. een dwangsom van Fl. 10.000 voor iedere eventuele inbreuk oplegde ;

Overwegende dat de N.V. Van Katwijk in overeenstemming met dit arrest aan geen enkele Nederlandse of andere klant hulzen levert waarvan zij veronderstelt dat zij zullen worden doorverkocht naar België ; dat zij iedere bestelling uit België heeft afgewezen ;

Overwegende dat de S. A. Julien van haar kant de verplichting is nagekomen om haar eigen verkoop in Nederland te beperken ;

3. Overwegende dat de overige feiten die voor de beoordeling van deze zaak van belang zijn en uit het onderzoek naar voren zijn gekomen de volgende zijn :

— de betrokken hulzen worden vooral gebruikt in de textielindustrie voor de fabricage en verpakking van garens ; deze produkten, die uiterst gespecialiseerd zijn, moeten volstrekt zijn aangepast aan de technische vereisten van de verschillende gebruikte materialen en vezels of hun combinaties ; de fabricage en het gebruik ervan hebben zich in de laatste jaren kwantitatief weinig ontwikkeld, vooral in België, maar ook in Nederland ; in deze landen wijden zich thans slechts drie of vier ondernemingen aan deze produktie ; de meesten leveren nog uitsluitend hulzen van traditioneel type, in gewoonlijk kleine series die volgens oude procédés worden gefabriceerd ;

— investeringen en een oriëntering naar nieuwe produkten, alsmede de recente toeneming van de internationale concurrentie doen echter een tendens ontstaan tot wijziging van de traditionele handelsstromen en van bepaalde verkregen posities : deze tendens werkt ten gunste van de N.V. Van Katwijk, die kortgeleden is opgenomen in een internationale groep onder controle van de Sonoco Products Co. (Verenigde Staten) en daardoor meer hiervan heeft kunnen profiteren in de vorm van een omzetstijging dan haar Belgische of Nederlandse concurrenten ;

— als voornaamste hulzenfabrikant in Nederland, waar zij een belangrijk gedeelte van de produktie en van de consumptie verzorgt, welke laatstgenoemde op Fl. 5 à 6.000.000 naar gelang van het jaar kan worden geschat, heeft de N.V. Van Katwijk de omzet van haar hulzenfabrieken gedurende de afgelopen jaren verhoogd in een omvang die zeer sterk overeenkomt met de verhoging van haar export ; zij verzorgde sinds 1968 het grootste gedeelte van alle export van hulzen van dit land, ondanks het feit dat zij werd verhinderd te verkopen in België, waar tussen 1966 en 1968 jaarlijks voor bijna een miljoen gulden door de gezamenlijke overige Nederlandse hulzenfabrieken werd afgezet ; dat verbruik van de Belgische markt zelf is tot ongeveer 1.100 ton in 1969 gedaald, waarvan jaarlijks een derde uit de invoer stamt ;

II

Overwegende dat volgens artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden er ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst ;

1. Overwegende dat de betrokken overeenkomst een overeenkomst tussen ondernemingen is in de zin van artikel 85 ;

2. Overwegende dat zij ertoe strekt en ten gevolge heeft dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt beperkt ; dat er namelijk een verdeling van de afzetgebieden voortvloeit uit het absolute verbod aan een Nederlandse onderneming om in België te verkopen en aan een Belgische onderneming om in Nederland meer dan een elk jaar vast-

gestelde hoeveelheid van bepaalde produkten te verkopen ; dat het feit dat deze beperkingen zelfs gelden voor de indirecte export op deze twee markten de zaak nog ernstiger maakt ; dat de betrokken ondernemingen hun bovengenoemde verplichtingen werkelijk zijn nagekomen, de eerste door alle verzoeken om levering uit België af te wijzen, de laatstgenoemde door vrijwillig het totale bedrag van haar verkopen in Nederland te beperken ;

Overwegende dat de eerste Belgische fabrikant en exporteur van hulzen en de eerste fabrikant en exporteur van Nederland conform de bepalingen van de overeenkomst ieder hun export naar het nationale grondgebied van de ander hebben beperkt of gestaakt ; dat de overeenkomst daarom merkbare gevolgen heeft voor de betrokken markten van de contractsprodukten, ook al zijn de artikelen 5, 8 en 9 buiten toepassing gebleven ;

Overwegende dat niet kan worden tegengeworpen dat de overeenkomst zou moeten worden beschouwd als de verlenging van een vroegere overeenkomst tot mededeling van know-how door de S. A. Julien aan de N.V. Van Katwijk, die sinds 1952 is opgezegd en waarin de huidige verplichtingen van partijen rechtstreeks hun oorzaak zouden vinden, omdat de aan de S. A. Julien opgelegde beperkingen om niet meer dan in de overeenkomst vastgelegde hoeveelheden te exporteren in elk geval in geen enkel verband staan met een beloning van know-how en de overeenkomst trouwens ook de export van de talrijke nieuwe produkten, die sinds 1952 door elk van beide partijen en vooral door de N.V. Van Katwijk en haar nieuwe partners zoals hierboven is uiteengezet op basis van een nieuwe en dynamische technologie zijn ontwikkeld, verbiedt en beperkt ; dat de overeenkomst in de huidige situatie moet worden beschouwd als een overeenkomst tot verdeling van de markten ;

3. Overwegende dat de overeenkomst is gesloten tussen twee ondernemingen die hun zetel hebben in twee verschillende Lid-Staten ; dat zij aan het handelsverkeer tussen deze twee landen een kunstmatige barrière in de weg stelt ; dat zij dus rechtstreeks de vrije handel tussen Lid-Staten in gevaar kan brengen op een wijze die nadelig kan zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van een enkele markt tussen de staten ; dat de aangemelde overeenkomst dus de handel tussen Lid-Staten ongunstig kan beïnvloeden ;

4. Overwegende dat artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag daarom op de betrokken overeenkomst van toepassing is ;

III

Overwegende dat volgens artikel 85, lid 3, de bepalingen van artikel 85, lid 1, buiten toepassing kunnen worden verklaard voor overeenkomsten tussen ondernemingen welke bijdragen tot de verbetering van de produktie of de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen ;

Overwegende dat, in tegenstelling tot de mening geuit door de S. A. Julien, het volstrekte verbod voor de N.V. Van Katwijk om in België te verkopen en het gedeeltelijke verbod aan de S. A. Julien om in Nederland te verkopen in feite niet strekken tot en dus niet de grondslag zouden kunnen vormen van verbeteringen als die welke hierboven zijn beschreven ; dat deze duidelijke — volledige of gedeeltelijke — uitschakeling van een concurrent van de markt evenmin de technische of economische vooruitgang kan bevorderen ;

Overwegende dat daarom de eerste voorwaarde van artikel 85, lid 3, niet is vervuld ; dat derhalve in de onderhavige zaak de andere voorwaarden voor de toepassing van dit artikel gesteld niet behoeven te worden onderzocht ;

IV

Overwegende dat de twee ondernemingen, ondanks herhaalde pogingen in die zin, er niet in geslaagd zijn hun geschil op minnelijke wijze te regelen, zodanig dat hun overeenkomst niet meer onder het verbod van artikel 85, lid 1, zou vallen, of dat artikel 85, lid 1, buiten toepassing zou kunnen worden verklaard conform artikel 85, lid 3, en dat zij evenmin deze overeenkomst hebben beëindigd ; dat de toepassing van artikel 7, lid 1, van Verordening nr. 17 dus niet behoeft te worden overwogen ;

V

Overwegende dat voor de N.V. Van Katwijk en de S. A. Julien de toepassing van artikel 15, lid 5, van Verordening nr. 17 in aanmerking komt, omdat zij hun overeenkomst binnen de in artikel 5, lid 1, van deze verordening voorgeschreven termijnen hebben aangemeld ; dat derhalve voor het verleden geen geldboete kan worden opgelegd,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

In de overeenkomst die op 15 februari 1952 is gesloten tussen de ondernemingen „Van Katwijk's Industrieën N.V." en de „S. A. Tuberies Louis Julien" vormen de bepalingen die

— aan de eerstgenoemde verbieden rechtstreeks of indirect in België te verkopen (artikel 4),

— aan de laatstgenoemde verbieden in Nederland meer dan een bepaalde hoeveelheid per jaar te verkopen (artikel 3),

inbreuken op artikel 85 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

Artikel 2

De verklaring van niet-toepasselijkheid bedoeld in artikel 85, lid 3, welke door de S. A. Julien is aangevraagd, wordt geweigerd.

Artikel 3

De in artikel 1 genoemde ondernemingen moeten onverwijld een einde maken aan de in dit artikel genoemde beperkingen van de mededinging.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot „Van Katwijk's Industrieën N.V." te Aalten (Nederland) en tot de „S. A. Tuberies Louis Julien" te Verviers (België).

Gedaan te Brussel, 28 oktober 1970.

Voor de Commissie

De Voorzitter

Franco M. MALFATTI